

[Elbæk-Jessen.]

Paragrafferne, men der er et Forhold, som synes mig at have meget vidtrækkende Betydning, nemlig at en Minister ikke ved kongelig Anordning eller ministeriel Beslutning kan gribe ind i Borgernes Rettigheder, medmindre det er begrundet ved Lov. Dette Forhold omtales i § 7 c, og i hvert Fald er det saaledes udlagt ifølge Bemærkningerne til Lovforslaget. Alene at faa det fastslaaet er af stor Værdi.

Ved at gennemgaa Lovforslagets Paragraffer finder man ikke Svar paa Spørgsmaalet: Hvorledes er Tiltaleretten, hvorledes skal den udformes? Ogsaa den Sag maa være ganske klar. Det kan ikke være saadan, at en Minister kan dækkes mod Tiltale ved en Flertalsbeslutning, i saa Fald er Loven betydningsløs. Tiltaleret bør tilhøre ikke alene Tingets Flertal, men ogsaa et Mindretal af nærmere bestemt Størrelse. Det falder sammen med en Udtalelse af Det konservative Folkeparti i Forfatningskommissionens Betænkning Side 39, hvor Partiet udtaler, at det ønsker en Ministeransvarlighedslov gennemført, at Rigsretten opretholdes, og Tiltaleretten bør efter Partiets Mening tilkomme ikke blot Tingets Flertal, men ogsaa et Mindretal af en bestemt Størrelse. Med denne Udtalelse som Baggrund maa man gaa ud fra, at Spørgsmaalet om Tiltaleretten vil blive behandlet i det kommende Udvalg. Bedst vil det være, om Forholdet vedrørende Anklageretten fastlægges i selve Grundloven, saa der kun i Ministeransvarlighedsloven behøves en Henvisning dertil. Hvis det Forhold ikke bestemmes enten i selve Grundloven eller i Ministeransvarlighedsloven, vil det være en Kilde til Strid i Fremtiden, og hvis det parlamentariske Flertal er det eneste afgørende, kan det let afstedkomme Vilkaarlighed og Uretfærdighed. Jeg spørger derfor Justitsministeren, hvorledes Forholdet tænkes ordnet, og beder om en Udtalelse her i Salen; selv om Spørgsmaalet kommer frem i Udvalget, er det ikke det samme. Vor Stilling til Lovforslaget vil være afhængig af, om dette Tiltale-Forhold bliver klart fastslaaet.

Enkelte af Paragrafferne er i Udformningen noget udflydende, f. Eks. § 7, sidste Stykke af a: „en Minister paadrager sig dog ikke Ansvar for Afholdelsen af en Udgift, naar denne har været nødvendig af Hensyn til Statsstyrelsens forsvarlige Førelse“. „Forsvarlige Førelse“ — hvad er det? Ligeledes staar der i § 9: „begaar aabenbart Misbrug“ — hvad er aabenbart Misbrug?

Det ærede Medlem Hr. Krag har i sin Tale peget paa enkelte Forhold, og jeg kan ganske slutte mig dertil.

Vi haaber, at Udvalgsbehandlingen vil skærpe de alt for udflydende Paragraffer. Hvis dette bliver Tilfældet, vil vi gerne i sin Helhed medvirke til Sagens videre Fremme, idet vi anser en Ministeransvarlighedslov for nødvendig og for at være meget paakrævet i vort parlamentariske Styre.

Hans Hansen (Rørby): Der er ingen Tvivl om, at det foreliggende Forslag om en Ministeransvarlighedslov har en overmaade stor psykologisk Betydning. Mindre Betydning synes jeg det har rent praktisk i Øjeblikket, men jeg vil ogsaa gerne sige om det foreliggende Forslag, at jeg finder, at det i hvert Fald let kan staa Maal med de tidligere forelagte Forslag i saa Henseende.

Den parlamentariske Praksis har jo fastlagt sin Vej i Spørgsmaalet om det Ansvar, en Minister har i al Almindelighed. Det er et stort Ansvar, ikke i særlig Grad det rent retslige Ansvar for Overholdelsen af Grundloven, men mere det Ansvar, en Minister kan paadrage sig for de Fejl, han kan komme til at begaa ved de Love, han kan fremsætte Forslag om og faa sit Flertal med til inden for Grundlovens Rammer.

Den oprindelige Mening med Folkestyret var jo, at Rigsdagen skulde kunne kontrolere Ministrene. I vore Dage, hvor hele den statssocialistiske Idé gør Ministrene til Chefer for mægtige Forretninger og Etater, kommer Ministeren ganske uvilkaarligt til at binde sig til Etaternes Interesser og derved igen til at binde sit Flertal til Etaternes Interesser; hvorved igen Rigsdagens Flertals Interesser paa Forhaand bliver bundet til Statens Forretningsinteresser. Grundloven af 1849 gav Folkestyret den bevillende Myndighed som Kærnen i Folkets Magt. Hele Forfatningskampen i 70erne, 80erne og 90erne drejede sig om den bevillende Myndighed. Nu har Folketingsparlamentarismen med det faste Folketingsflertal og med Ministre, der er Chefer for de store Erhvervsetater inden for Staten, igen paa en vis Maade forskertset Folketstyrets Magt over Bevillingerne. Rigsdagen kan simpelt hen ikke kontrolere denne mægtige Administration. Folkestyrets Idé er, at Administrationen skal være afhængig af Rigsdagen, men det faktiske Forhold er i Dag, at Ministeren maa gøre Folketingsflertallet afhængigt af sig.

Det er kun rimeligt, at Grundlovens Løfteparagraf opfyldes, men jeg tror ikke, det har nogen stor Betydning ud over det rent psykologiske; thi Ministeren kan jo ikke opfylde det Ansvar, som hans Stilling eller hans Gerning kan udsætte ham for.